

PĚT RAD aneb Obecně ke směnkám

NOVÝ SERIÁL DENÍKU PŘÁVNÍ PORADNA

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Směnky patří mezi velmi rozšířené a zároveň oblíbené zajišťovací instrumenty závazkových smluvních vztahů. Pro věřitele mají směnky tu výhodu, že se peněžní sumy zajištěné směnkou nemusí domáhat prostřednictvím podávání žaloby, nýbrž mohou podat návrh na vydání směnečného platebního rozkazu. Rozkazní řízení je zpravidla mnohem rychlejší a procesně jednodušší než v případě standardního soudního řízení. Základ

ní dělení smének je na směnky vlastní a na směnky cizí.

Rada první

Každá směnka, aby byla platná, musí obsahovat zákonem požadované údaje.

Ve směnce musí být uvedeno:

- označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána
- bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu
- údaj splatnosti
- údaj místa, kde má být placeno
- jméno toho, komu nebo na jehož rad má být placeno
- datum a místo vystavení směnky
- podpis vystavce
- jde-li o cizí, navíc jméno toho, kdo má platit (směnečníka);

Ve směnce nemusí být uveden údaj o splatnosti; údaj o místě, kde má být placeno a místo vystavení směnky ne-

musí být uveden přímo, jestliže jej lze dovodit z jiných údajů uvedených ve směnce. V případě, že směnka postrádá některý z výše uvedených údajů, mimo údaje o splatnosti a místě, kde má být placeno, a vystavení směnky, je zcela neplatná.

Rada druhá

Směnky je možné i převést, a to prostřednictvím rubopisu.

Každou směnku lze převést indosamentem (rubopisem). Směnku lze indosovat (převést rubopisem) i na směnečníka, ať přijal směnku, nebo ne, na vystavce nebo na každou jinou osobu směnečně závaznou. Tyto osoby mohou směnku dále indosovat. Indosament musí být bezpodmínečný. Jakákoli podmínka, na níž byl učiněn závislý, platí za nenapsanou. Indosament je nutné napsat na směnku nebo na list s ní spojený (přívěsek). Indosament musí být podepsán indosantem (kdo směnku rubopisem převádí).

Rada třetí

Plnění ze směnky lze zajistit směnečným rukojemstvím.

Zaplacení směnky může být pro celý směnečný peněz nebo pro jeho část zaručeno směnečným rukojemstvím. Tuto záruku může dát třetí osoba nebo i ten, kdo se už na směnku podepsal. Rukojemské prohlášení se píše na směnku nebo na přívěsek. Rukojemství se vyjadřuje slovy „jako rukojmí“ nebo jinou doložkou stejného významu, rukojmí je podepíše. O pouhém podpisu rukojmího na lici směnky platí, že zakládá směnečné rukojemství, nejde-li o podpis směnečníka nebo vystavce. V prohlášení je třeba udát, za koho se přejímá. Není-li to udáno, platí, že se přejímá za vystavce.

Rada čtvrtá

Blankosměnka je směnka, v níž chybí některý z požadovaných údajů.

Často věřitelé k zajištění

svých pohledávek využívají tzv. blankosměnky neboli blankosměnky, což jsou směnky, které neobsahují některý z nezbytných údajů požadovaných zákonem. Nejčastěji blankosměnky neobsahují údaj o směnečné sumě a údaj o splatnosti. Věřitel pak tyto údaje dopíše až dodatečně, a to na základě dohody s dlužníkem, která by měla určovat, ve kterých případech je věřitel oprávněn směnku doplnit. S ohledem na to, že blankosměnky bývají hojně zneužívány, je vhodné se podpisem prázdných smének raději vyvarovat.

Rada pátá

Jestliže směnka nebyla zaplácena, může se její držitel domáhat zaplacení směnečné sumy soudní cestou.

Predložil-li žalobce v prvořadí směnku, o jejíž pravosti není důvodu pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva, vydá na jeho návrh soud směnečný platební rozkaz, v němž žalovanému uloží,

aby do 15 dnů zaplatil požadovanou částku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal námítky, v nichž musí uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Nelze-li návrhu na vydání platebního rozkazu vyhovět, nařídí soud jednání. Nepoda-li žalovaný včas námítky nebo vezme-li je zpět, má směnečný platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku.

V tomto článku jsme čerpal z níže uvedených právních předpisů:

Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Rubrika Pět rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka - www.pravniflinka.cz.

Nepřehlédněte

Deník se po krátké pauze vrací k oblíbené rubrice Pět rad. V pondělí se v právní poradně dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.